

Христина МАРИЧ

Національний університет “Львівська політехніка”,
доцентка кафедри цивільного права та процесу
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
кандидат юридичних наук, доцентка
khrystyna.m.marych@lpnu.ua
ORCID: 0000-0003-0088-980X

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ БІОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

<http://doi.org/10.23939/law2024.44.159>

© Марич Х., 2024

Стаття присвячена дослідженню сучасного стану вітчизняного нормативно-правового регулювання біоенергетики та перспективи його вдосконалення.

Виробництво та використання відновлюваної енергії в різних галузях і секторах має за мету забезпечення енергетичної незалежності та безпеки, декарбонізації, досягнення максимального рівня кліматичної нейтральності тощо.

Подальший розвиток вітчизняної сфери біоенергетики неможливий без реалізації комплексу взаємопов'язаних заходів, що спрямовані на модернізацію матеріально-технічної бази, підготовку/перепідготовку фахівців, залучення інвестицій, вдосконалення правового регулювання, імплементацію європейських норм.

Сфера біоенергетики регулюється положеннями, що містяться в численних нормативно-правових актах різних галузей законодавства та різної юридичної сили.

Критеріями для класифікації нормативних положень, що регулюють сферу біоенергетики, може бути галузева належність законодавства, сфера, в якій застосовується енергія біомаси, а також вид біомаси, що використовується.

Для кожного різновиду біомаси характерною є низка особливостей, що пов'язані з процесами вирощування, заготівлі, реалізації, використання, котрі своєю чергою потребують спеціального нормативно-правового регулювання. Такого регулювання потребує і специфіка, що притаманна різним видам палива з біомаси.

Сегменти біоенергетики, що потребують як прийняття нового, так і внесення змін до чинного законодавства, – це передусім ті, що мають найбільш потенційні та перспективні для використання в Україні види біомаси, а саме: вирощування та використання для виробництва енергії енергетичних рослин; використання біомаси сільськогосподарських відходів та залишків для виробництва енергії; використання біомаси побутових відходів, що здатні для біологічного розкладу для виробництва енергії.

Вдосконалення національного законодавства у сфері використання біомаси для виробництва енергії та використання енергії, виробленої з біомаси, неможливе без впровадження відповідних європейських стандартів та чіткого стратегічного курсу розвитку різних сегментів біоенергетики з відповідним планом заходів.

Ключові слова: енергетика, біоенергетика, біомаса, законодавство, стратегія, директива, правове регулювання.

Постановка проблеми. В сучасному світі життєдіяльність людини нерозривно пов'язана з використанням енергії. Енергетика є тим чинником, від якого залежить і функціонування різних галузей економіки. Задоволення енергетичних потреб суспільства та бізнесу в умовах реалізації цілей сталого розвитку потребує збільшення частки використання відновлюваних джерел енергії. Водночас виробництво і використання відновлюваної енергії у відповідних галузях спрямоване на забезпечення як екологічної, так і енергетичної безпеки.

Альтернативна енергетика є тією сферою енергетики, що використовує для виробництва енергії відновлювані джерела, зокрема вітрову енергію, сонячну енергію, енергію хвиль і припливів, енергію, яка у формі теплової накопичена у повітряному середовищі, під твердим шаром земної поверхні, в поверхневих водах тощо. В Україні поряд з популярними енергією вітру та сонячного випромінювання для виробництва електричної й теплової енергії використовується енергія біомаси. Однак сьогодні для забезпечення енергетичних потреб, зокрема для виробництва теплової енергії, здебільшого використовується деревна лісова біомаса, яка безпосередньо спалюється населенням у побутових пристроях. Водночас перспективним для України є використання сільськогосподарської біомаси як джерела сировини для виробництва біометану – прямого замінника природного газу.

Подальший розвиток сфери біоенергетики залежить від низки чинників, а саме кадрового, організаційного, технічного, матеріального, фінансового, правового характеру. Водночас кожен із сегментів біоенергетики має свою специфіку, що потребує спеціального правового регулювання, з врахуванням відповідних нормативних положень та практики Європейського Союзу, що своєю чергою свідчить про актуальність такого дослідження.

Аналіз дослідження проблеми. Питання становлення та розвитку сфери біоенергетики досліджували вчені, які представляють різні наукові галузі, зокрема Георгій Гелетука, Геннадій Голуб, Христина Григор'єва, Тетяна Железна, Анастасія Павлига, Олександр Трегуб, Тетяна Харитонova тощо.

Метою статті є аналіз стану та перспективи вдосконалення нормативно-правового регулювання біоенергетики в Україні.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні вітчизняну сферу біоенергетики регулюють положення, що містяться в численних нормативно-правових актах різних галузей законодавства.

Водночас критеріями для класифікації нормативних положень, що регулюють сферу біоенергетики, може бути не лише галузева належність законодавства, але й вид біомаси, що використовується.

Крім того, підставою для класифікації може бути і сфера, в якій використовується енергія біомаси. Так, енергія біомаси здебільшого застосовується для виробництва електричної й теплової енергії, а також у транспортному секторі.

Найпоширенішою є класифікація, яка базується на поділі енергетичного законодавства України, що регулює відносини в сфері біоенергетики. Відповідно акти енергетичного законодавства можна розділити на акти загального і спеціального характеру. Так, загальними є акти, що закріплюють основні вимоги до здійснення діяльності з виробництва, транспортування, зберігання, передачі, розподілу, постачання, споживання енергії, в тому числі з альтернативних джерел (закони України “Про ринок електричної енергії” [12], “Про енергетичну ефективність” [10] тощо).

Щодо спеціальних актів, то варто виділяти:

– ті, що визначають основні принципи використання різних видів альтернативних джерел енергії та різних видів альтернативного палива, а також базову термінологію сфери альтернативної енергетики (проте в чинному законодавстві не визначено поняття “біоенергетика”), зокрема, закони України “Про альтернативні види палива” [7], “Про альтернативні джерела енергії” [8] тощо;

– ті, що регулюють особливості діяльності, пов’язаної з використанням енергії біомаси, наприклад Порядок функціонування реєстру біометану [6].

Важливі положення, які спрямовані на врегулювання різних аспектів, що забезпечують розвиток сфери біоенергетики загалом та стимулюють використання біомаси для виробництва енергії, містять Податковий і Митний кодекси України, закон України “Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні” тощо. Наприклад, положення про звільнення від митного оподаткування під час ввезення на митну територію України та вивезення з митної території України (ст. 282, ч. 1, п. 14, п. 16), митні оформлення та контроль біометану (ст. 232, ч. 5) [2].

Серед нормативно-правових актів, які окреслюють перспективи розвитку сфери біоенергетики, особлива роль належить документам стратегічного характеру, що встановлюють цілі та завдання на певний період, зокрема такими актами є Енергетична стратегія України (на період до 2050 р.) [13], Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України (на період до 2030 р.) [5], Національна економічна стратегія (на період до 2030 р.) [3], Стратегія енергетичної безпеки (на період до 2025 р.) [15] тощо. Загалом у цих стратегічних документах закріплено основні орієнтири відповідної політики держави, що містять також і розвиток альтернативних джерел енергії, в тому числі і розвиток біоенергетики та збільшення частки виробництва енергії за допомогою відновлюваних джерел.

Про необхідність та перспективи розвитку галузі біоенергетики мовиться в Національному плані дій з відновлюваної енергетики (на період до 2030 р.) [4]. Поряд з вітровою, сонячною, геотермальною енергетикою та малою гідроенергетикою розглядається потенціал використання енергії біомаси для виробництва електричної та теплової енергії, а також використання біометану в енергетичному та транспортному секторах.

Також, враховуючи те, що Україна взяла на себе зобов’язання імплементувати нормативні положення Європейського Союзу, в тому числі й у сфері відновлюваної енергетики, важливою є робота з погодження чинного законодавства України з відповідним законодавством Європейського Союзу.

Базові Директиви Європейського Союзу з відновлюваної енергетики – Директива RED II [18] і Директива RED III [17]. Ці Директиви визначають, зокрема, обов’язковий показник у валовому кінцевому енергоспоживанні частки енергії, яка виробляється з відновлюваних джерел енергії, гарантії походження енергії з відновлюваних джерел, критерії сталості біомаси, в тому числі лісової та сільськогосподарської тощо.

Нормативно-правові акти, що регулюють сферу біоенергетики, можна класифікувати і за таким критерієм, як різновид біомаси, що використовується для виробництва енергії. Однак на законодавчому рівні – рівні спеціального закону, що містить поняття “біомаса”, не визначено різновиди біомаси (класифікацію біомаси). В чинному ж законодавстві України та науковій літературі біомасу класифікують на види за різними критеріями, зокрема виділяють такі види біомаси для забезпечення енергетичних потреб, як деревну біомасу, недеревну біомасу, деревну лісову біомасу, енергетичні рослини, сільськогосподарську біомасу тощо.

Водночас в Україні, зокрема для виробництва теплової енергії, найбільше використовується деревина, а найбільший потенціал мають енергетичні рослини та сільськогосподарські відходи і залишки. Щодо відповідного правового регулювання – то воно характеризується браком спеціального правового регулювання або його фрагментарністю. Так, у Технічному регламенті, що затверджений наказом Міністерства енергетики України від 02.11.2020 р. № 705, закріплено вимоги до

енергетичного маркування твердопаливних котлів, комплектів з твердопаливного котла, додаткових нагрівачів, регуляторів температури і сонячних установок, визначено поняття біомаса, деревна і недеревна біомаса [16]; Інструкція, яка затверджена наказом Міндовкілля України від 27.09.2021 р. № 621, визначає порядок ведення електронного обліку деревини, що використовується для виробництва електричної і теплової енергії в промисловості та в побуті [1].

Альтернативою використання деревної лісової біомаси для задоволення енергетичних потреб є використання деревних і трав'янистих енергетичних культур. Проте у національному законодавстві немає нормативно-правового акта, що визначає правові засади, в тому числі сталий спосіб діяльності з вирощування та використання енергетичних рослин. У Верховній Раді України, 24.09.2024 р. зареєстровано законопроект № 12058, який має на меті підтримку вирощування енергетичних рослин, а також виробництва біопалива [9].

Високий біоенергетичний потенціал вітчизняного сільського господарства проявляється у можливості забезпечення енергетичних потреб через використання відходів і залишків рослинництва та тваринництва (солому, стебла і стрижні кукурудзи, стебла, кошики і лушпиння соняшника, гній, послід та інші). Водночас управління відходами, що утворилися внаслідок сільськогосподарської діяльності, базується на засадах, що визначені в законі України “Про управління відходами”, в тому числі дотримання ієрархії управління відходами, де відновлення відходів, зокрема виробництво енергії, посідає четверту позицію. Водночас важливо забезпечити найефективніший спосіб використання сільськогосподарських відходів як джерела енергетичної сировини. Можливість використання побічних продуктів тваринного походження як енергетичного ресурсу визначена і в законі України “Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною” [11].

Для кожного різновиду біомаси характерною є низка особливостей, що пов'язані з процесами вирощування, заготівлі, реалізації, використання, котрі своєю чергою потребують спеціального нормативно-правового регулювання. Такого регулювання потребує і специфіка, що притаманна різним видам палива з біомаси.

Так, біометан, як біогаз, що отриманий з біомаси, за своїми фізико-хімічними властивостями може прямо заміщувати природний газ під час виробництва електричної й теплової енергії, а також у секторі транспорту як моторне паливо. Крім того, біометан може заміщувати природний газ під час виробництва водню. Сфера ж біометану, водню та інших синтетичних газів та газів, що отримані внаслідок сталого виробництва, є перспективним напрямом співробітництва України та Європейського Союзу. Виробництво, транспортування та використання відновлюваного водню в енергетичному, транспортному, промисловому й інших секторах потребує належного правового регулювання, що стане предметом подальшого дослідження.

Висновки. Отже, високий потенціал вітчизняної біомаси в умовах глобальних і національних викликів сьогодення, що зумовленні потребою забезпечення екологічної та енергетичної безпеки, дає можливість задовольнити енергетичні запити мінімізувавши шкоду для довкілля. Подальший розвиток вітчизняної сфери біоенергетики неможливий без реалізації комплексу взаємопов'язаних заходів, що спрямовані на модернізацію матеріально-технічної бази, підготовку/перепідготовку фахівців, залучення інвестицій, вдосконалення правового регулювання, імплементацію європейських норм тощо.

Сегменти біоенергетики, що потребують як прийняття нового, так і внесення змін до чинного законодавства – передусім ті, що мають найбільш потенційні та перспективні для використання в Україні види біомаси, а саме:

- вирощування та використання для виробництва енергії енергетичних рослин;
- використання біомаси сільськогосподарських відходів та залишків для виробництва енергії;
- використання біомаси побутових відходів, що здатні для біологічного розкладу для виробництва енергії.

Крім того, розвиток сфери біоенергетики неможливий без створення ринкового механізму, що базується на засадах прозорості, єдиних підходів та конкурентного середовища, зокрема ринку біопалива.

Виробництво енергії з біомаси на засадах сталого розвитку потребує забезпечення сталості біоенергетики, в тому числі через визначення критеріїв сталості біомаси, зокрема лісової та сільськогосподарської.

Досягненню цілі збільшення частки виробництва енергії з різних видів біомаси сприятиме розроблення і впровадження економічних механізмів для стимулювання використання біомаси як сировини для виробництва енергії, створення сприятливого середовища для залучення інвестицій.

Вдосконалення національного законодавства у сфері використання біомаси, для виробництва енергії та використання енергії, виробленої з біомаси, що сприятиме подальшому розвитку сфери біоенергетики, неможливе без впровадження відповідних європейських стандартів та чіткого стратегічного курсу розвитку різних сегментів біоенергетики з відповідним планом заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструкції з ведення електронного обліку деревини: наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 27 вересня 2021 р. № 621. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1343-21#Text> (Дата звернення: 02.09.2024).

2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (Дата звернення: 02.09.2024).

3. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text> (Дата звернення: 02.09.2024).

4. Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 761-р. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-2024-р#Text> (Дата звернення: 02.09.2024).

5. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року : закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-VIII. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (Дата звернення: 02.09.2024).

6. Порядок функціонування реєстру біометану: постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. № 823 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2024 р. № 1065). *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2022-п#n10> (Дата звернення: 10.09.2024).

7. Про альтернативні види палива: закон України від 14 січня 2000 р. № 1391-XIV. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1391-14#Text> (Дата звернення: 10.09.2024).

8. Про альтернативні джерела енергії: закон України від 20 лютого 2003 р. № 555-IV. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text> (Дата звернення: 10.09.2024).

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення деградованих земель, стимулювання вирощування енергетичних рослин та виробництва альтернативного біопалива: проєкт закону від 24 вересня 2024 р. № 12058. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44911> (Дата звернення: 10.09.2024).

10. Про енергетичну ефективність: закон України від 21 жовтня 2021 р. № 1818-IX. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text> (Дата звернення: 10.09.2024).

11. Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною: закон України від 7 квітня 2015 року № 287-VIII. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-19#Text> (Дата звернення: 12.09.2024).

12. Про ринок електричної енергії: закон України від 13 квітня 2017 р. № 2019-VIII. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (Дата звернення: 12.09.2024).
13. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2050 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 р. № 373-р. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-p#Text> (Дата звернення: 12.09.2024).
14. Про управління відходами: закон України від 20 червня 2022 р. № 2320-IX. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> (Дата звернення: 12.09.2024).
15. Стратегії енергетичної безпеки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 907-р. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/907-2021-p?find=1&text=біоенерг#w1_2 (Дата звернення: 12.09.2024).
16. Технічний регламент енергетичного маркування твердопаливних котлів, комплектів з твердопаливного котла, додаткових нагрівачів, регуляторів температури і сонячних установок: наказ Міністерства енергетики 02 листопада 2020 р. № 705. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0016-21#Text> (Дата звернення: 12.09.2024).
17. Amending Directive (EU) 2018/2001, Regulation (EU) 2018/1999 and Directive 98/70/EC as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652: Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj> (Accessed: 12.09.2024).
18. On the promotion of the use of energy from renewable sources: Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj> (Accessed: 12.09.2024).

REFERENCES

1. ***Instruktsii z vedennia elektronnoho obliku derevyiny*** (2021, September 27) No. 621 [Instructions for keeping electronic records of wood: Order of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1343-21#Text> (Accessed: 02.09.2024). [In Ukrainian].
2. ***Mytnyi kodeks Ukrainy*** (2012, March 13) No. 4495-VI [Customs Code of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (Accessed: 02.09.2024). [In Ukrainian].
3. ***Natsionalna ekonomichna stratehiia na period do 2030 roku*** (2021, March 3) No. 179 [National economic strategy for the period until 2030: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-p#Text> (Accessed: 02.09.2024). [In Ukrainian].
4. ***Natsionalnyi plan dii z vidnovliuvanoi enerhetyky na period do 2030 roku*** (2024, August 13) No. 761-р. [National renewable energy action plan for the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-2024-p#Text> (Accessed: 02.09.2024). [In Ukrainian].
5. ***Osnovni zasady (stratehiia) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku*** (2019, February 28) No. 2697-VIII [About the Basic principles (strategy) of the state environmental policy of Ukraine for the period up to 2030: Law of Ukraine]. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (Accessed: 02.09.2024). [In Ukrainian].
6. ***Poriadok funktsionuvannia reiestru biometanu*** (2024, September 17) No. 1065 [The procedure for functioning of the biomethane register: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2022-p#n10> (Accessed: 10.09.2024). [In Ukrainian].
7. ***Pro alternatyvni vydy palyva*** (2000, January 14) No. 1391-XIV [On Alternative Types of Fuel: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1391-14#Text> (Accessed: 10.09.2024). [In Ukrainian].
8. ***Pro alternatyvni dzherela enerhii*** (2003, February 20) No. 555-IV [On Alternative Energy Sources: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text> (Accessed: 10.09.2024). [In Ukrainian].
9. ***Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv shchodo vidnovlennia dehradovanykh zemel, stymuliuvannia vyroshchuvannia enerhetychnykh roslyn ta vyrobnytstva alternatyvnoho biopalyva*** (2024,

September 24) No. 12058 [On the introduction of amendments to some legislative acts regarding the restoration of degraded lands, stimulation of the cultivation of energy plants and the production of alternative biofuels: draft Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44911> (Accessed: 10.09.2024). [In Ukrainian].

10. **Pro enerhetychnu efektyvnist** (2021, October 21) No. 1818-IX [On Energy Efficiency: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text> (Accessed: 10.09.2024). [In Ukrainian].

11. **Pro pobichni produkty tvarynnoho pokhodzhennia, ne pryznacheni dlia spozhyvannia liudynoiu** (2015, April 7) No. 287-VIII [On products of animal origin, not intended for human consumption: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-19#Text> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].

12. **Pro rynok elektrychnoi enerhii** (2017, April 13) No. 2019-VIII [On Electricity Market: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> (Accessed: 12.09.2024) [In Ukrainian].

13. **Pro skhvalennia Enerhetychnoi stratehii Ukrainy na period do 2050 roku** (2023, April 21) No 179 [On the Approval of the Energy Strategy of Ukraine for the period up to 2050: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].

14. **Pro upravlinnia vidkhodamy** (2022, June 20) No. 2320-IX [On Waste Management: Law of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].

15. **Stratehii enerhetychnoi bezpeky** (2021, August 4) No. 907-p. [Energy security strategy: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/907-2021-p?find=1&text=біоенергетика> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].

16. **Tekhnichniy rehlament enerhetychnoho markuvannia tverdopalyvnykh kotliv, kompleksiv z tverdopalyvnoho kotla, dodatkovykh nahrivachiv, rehulatoriv temperatury i soniachnykh ustanovok** (2020, November 02) No. 705 [Technical regulation of energy labeling of solid fuel boilers, solid fuel boiler sets, additional heaters, temperature regulators and solar installations: Order of the Ministry of Energy]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0016-21#Text> (Accessed: 12.09.2024). [In Ukrainian].

17. **Amending Directive (EU) 2018/2001, Regulation (EU) 2018/1999 and Directive 98/70/EC as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652**: Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj> (Accessed: 12.09.2024). [In English].

18. **On the promotion of the use of energy from renewable sources**: Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj> (Accessed: 12.09.2024). [In English].

Дата надходження: 15.09.2024 р.

Khrystyna MARYCH

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Associate Professor of the Civil Law
and Procedure Department,
Ph.D. in Law, Associate Professor
khrystyna.m.marych@lpnu.ua
ORCID: 0000-0003-0088-980X

LEGAL REGULATION OF THE FIELD OF BIOENERGY IN UKRAINE

The article is devoted to the study of the current state of domestic legal regulation of bioenergy and the prospects for its improvement.

The production and use of renewable energy in various industries and sectors pursues the goal of ensuring energy independence and security, decarbonization, achieving the maximum level of climate neutrality etc.

Further development of the domestic field of bioenergy is impossible without the implementation of a complex of interrelated measures. These measures are aimed at modernization of the material and technical base, training/retraining of specialists, attraction of investments, improvement of regulatory and legal regulation, implementation of European norms.

The field of bioenergy is regulated by the norms of numerous legal acts of different branches of legislation and of different legal force.

The criteria for the classification of regulatory acts regulating the field of bioenergy can be the sectoral affiliation of the legislation, the field of biomass energy use, and the type of biomass used.

Each type of biomass is characterized by a number of features related to the processes of cultivation, procurement, sale and use. These features require special legal regulation. Such regulation is also required by the specificity inherent in different types of biofuel.

Segments of bioenergy that require both adoption of new and amendments to current legislation are primarily those that have the most potential and promising types of biomass for use in Ukraine, namely: cultivation and use of energy plants for energy production; use of biomass of agricultural waste and residues for energy production; use of household waste biomass for energy production.

Improvement of national legislation in the field of biomass use for energy production and the use of energy produced from biomass, which will contribute to the further development of the field of bioenergy, is impossible without the implementation of relevant European standards and the clear and consistent strategic course of development of various segments of bioenergy with a corresponding plan of measures.

Keywords: energy, bioenergy, biomass, legislation, strategy, directive, legal regulation.